

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 11Co/82/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6619202666
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 11. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Halušková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2020:6619202666.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Haluškovej a sudcov JUDr. Renáty Deákovej a JUDr. Jozefa Zlochu, v spore žalobcov 1/ Y.. M. T., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom S. XXXX/XX, XXX XX S. - U. a 2/ M.. I. T., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom N. XXXX/X, XXX XX S. - O. B. obidvoch zastúpených W.. S. V., X. so sídlom H. XXX, XXX XX M., proti žalovanému Y.. B. S., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom W. C. XXX/X, XXX XX I. - H., zastúpenému W.. Q. M., X. so sídlom I. XX, XXX XX I., o zriadenie vecného bremena, o odvolaní žalobcov proti rozsudku Okresného súdu Lučenec č. k. 13C/14/2019-208 zo dňa 30. júla 2020 takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu z r u š u j e a v e c m u v r a c i a na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Lučenec (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom zo dňa 30. júla 2020 zamietol žalobu o zriadenie vecného bremena zaťažujúceho K. parcelu číslo XXXX/X, trvalý trávny porast o výmere XXXXXX m², nachádzajúcu sa v katastrálnom území I. C. U., zapísanú na Okresnom úrade M., odbore katastra na liste vlastníctva číslo XXXX, v rozsahu vyznačenom geometrickým plánom V. - Y.. W. A., so sídlom v M. pod číslom XXXXXXXX - XXX/XXXX, ktorému zodpovedá právo cesty v prospech vlastníkov stavby rodinného domu číslo súpisné XXXX na J. parcele číslo XXXX, nachádzajúcej sa v katastrálnom území I. C. U., zapísanej na Okresnom úrade M., odbore katastra na liste vlastníctva číslo XXXX (I. výrok). O trovách konania rozhodol tak, že žalobcovia 1/ a 2/ sú povinní spoločne a nerozdielne nahradiť žalovanému trovy konania v celosti, vo výške ako bude rozhodnuté vydaným vyšším súdnym úradníkom osobitným uznesením, v lehote troch dní od právoplatnosti uznesenia (II. výrok). Žalobcovia odôvodnili žalobu tým, že ako bezpodieloví spoluvlastníci okrem iného stavby rodinného domu súpisné č. XXXX postavenej na pozemku J. parc. č. XXXX užívajú na prístup k nej cestu vedúcu cez pozemok K. parc. č. XXXX/X, trvalý trávny porast o výmere XXXXXX m², všetko kat. úz. I. C. U., zapísaný na LV č. XXXX Okresného úradu M., katastrálneho odboru vo výlučnom vlastníctve žalovaného. S užívaním tejto prístupovej cesty nemali žalobcovia ani ich právni predchodcovia až do prevodu vlastníckeho práva k pozemku na žalovaného nijaký problém. Žalobcovia existujúcu cestu nechali za účelom dohody o zriadení práva prechodu vymedziť na geometrickom pláne č. XXXXXXXX-XXX/XXXX, no k dohode nedošlo. Tvrdili, že inú možnosť prístupu k svojej nehnuteľnosti ako cez pozemok žalovaného nemajú. Lesná cesta, na ktorú poukazuje žalovaný, je na prístup k domu ťažko použiteľná. Cesta vyznačená geometrickým plánom je využívaná na príjazd k domu cca 100 rokov, preto je potrebné zvážiť, či právo cesty nevzniklo na základe dobromyseľnej a nerušenej držby. O náhrade za zriadenie vecného bremena súd rozhodne z vlastnej povinnosti, pokiaľ v priebehu súdneho konania nedôjde k dohode strán. Žalovaný namietol nenaplnenie zákonných predpokladov zriadenia vecného bremena v prospech vlastníka stavby. Uviedol, že vytýčenie požadovaného vecného bremena geometrickým plánom č. XXXXXXXX-XXX/XXXX zo dňa 08.07.2015 nie je realizované od verejnej prístupovej komunikácie, ale od hranice pozemku žalovaného, ktorý nie je bezprostredne napojený na verejnú komunikáciu, keďže iba susedí s K. parc. č. XXXX/X o výmere XXXXXX m², trvalý trávny porast vedený na LV č. XXXX pre kat. úz. I. C. U. v podielovom spoluvlastníctve S. R. a M. a B. T., ktorá priame

napojenie na verejnú komunikáciu má. Ani k tomuto pozemku žalobcovia zriadené vecné bremeno nemajú. Namietol, že k stavbe žalobcov vedie iná - lesná cesta, ktorá je v oveľa lepšom stave ako cesta, cez ktorú žiadajú zriadiť vecné bremeno. Lesná cesta je na verejnú komunikáciu obce napojená riadne. Ujma, ktorú by utrpel žalovaný zásahom do svojich vlastníckych práv zriadením vecného bremena by bola v zjavnom nepomere s výhodou zriadenia práva cesty pre žalobcov. Žalovaný nadobudol vlastníctvo k pozemku kúpnu zmluvou z 25.05.2015, žalobcovia si dali vypracovať geometrický plán 08.07.2015, čo nastoľuje otázku existencie údajných nezhôd žalobcov so žalovaným. Poukázal na závery konštantnej judikatúry o obmedzení vlastníckeho práva vecným bremenom výlučne za náhradu. Považoval za vylúčené, aby v sporovom konaní súd svojvoľne a bez akého podkladu stanovil z vlastnej povinnosti výšku náhrady za zriadenie vecného bremena, keďže nemôže rozhodnúť ultra petitem.

1.1 Súd prvej inštancie mal preukázané, že žalovaný je výlučným vlastníkom nehnuteľností J. parc. č. XXXX/X o výmere XXXXX m² - trvalý trávny porast, K. parc. č. XXXX/X o výmere XXXXX m² - trvalý trávny porast, zapísaných na LV č. XXXX Okresného úradu M., katastrálneho odboru pre kat. úz. I. C. U.. Žalobcovia sú bezpodielovými spoluvlastníkmi nehnuteľností J. parc. č. XXXX o výmere XXX m² - zastavaná plocha a nádvorie a J. parc. č. XXXX o výmere XXXX m² - záhrada, ako aj stavby rodinného domu súp. č. XXXX postavenej na parc. č. XXXX, ktoré sú vedené na LV č. XXXX Okresného úradu M., katastrálneho odboru pre kat. úz. I. C. U.. Geometrickým plánom č. XXXXXXXX-XXX/XXXX, vypracovaným V. - Y. W. A. bola na parc. č. XXXX/X zapísanej na LV č. XXXX vyznačená cesta. Žalobcovia vyzvali žalovaného na uzatvorenie zmluvy o zriadení vecného bremena v podobe práva prechodu pešo a prejazdu motorovým vozidlom cez pozemok K. parc. č. XXXX/X, trvalý trávny porast o výmere XXXXX m² v kat. úz. I. C. U., zapísaný na Okresnom úrade M., katastrálnom odbore na LV č. XXXX v rozsahu vyznačenom na uvedenom geometrickom pláne, a to v prospech vlastníkov nehnuteľností zapísaných na liste vlastníctva č. XXXX ako J. parc. č. XXXX, zastavané plochy a nádvorie o výmere XXX m², J. parc. č. XXXX, záhrada o výmere XXXX m² a stavby súp. č. XXXX na J. parc. č. XXXX písomným podaním z 29.04.2019, ku ktorému sa mal žalovaný vyjadriť do 15.05.2019. Z kópií katastrálnych máp a z ohliadky na mieste samom vyplynulo, že prechod žalobcov k stavbe zapísanej na LV č. XXXX je možný jedine cez parcely vo vlastníctve žalovaného zapísané na LV č. XXXX.

1.2 S poukazom na § 151m ods. 1 - 3, § 151o ods. 1 - 3 Občianskeho zákonníka (ďalej aj „OZ“) súd prvej inštancie uviedol, že zriadenie vecného bremena vyžaduje kumulatívne naplnenie troch podmienok: a) vlastníkom stavby nie je vlastníkom príslušného pozemku, b) prístup vlastníka k stavbe nemožno zabezpečiť inak, c) neexistujú okolnosti, ktoré by takéto zriadenie vylučovali (nepriemeraný zásah do vlastníckeho práva povinného z takto zriadeného vecného bremena). Zriadenie vecného bremena na nehnuteľnosti ako vážny zásah do vlastníckeho práva by malo byť len výnimočným, lebo má dopad na povinného z vecného bremena v rovine jeho užívateľských práv, ale aj v otázke zníženia hodnoty jeho nehnuteľnosti, na ktorej potom viazne ťarcha. V konaní nebolo sporným vlastníctvo stavby žalobcami 1/ a 2/ ani vlastníctvo príslušného pozemku žalovaným, čím je naplnená prvá podmienka zriadenia vecného bremena. Okresný súd konštatoval, že žalobcovia z technického hľadiska (pod ktoré spadajú otázky spôsobu prístupu, konkrétnej cesty, výšky nákladov, fyzickej (ne)možnosti dostať sa) nemajú inú možnosť užívania svojej nehnuteľnosti (zrejme mal na mysli inú možnosť prístupu, pozn. odvolacieho súdu) ako prechodom cez parcelu vo vlastníctve žalovaného. V poradí druhá podmienka, t.j. či prístup k stavbe nie je možné zabezpečiť inak však podľa okresného súdu zahŕňa okrem roviny technickej aj možnosť právnu. Pri skúmaní právnych možností zabezpečenia takéhoto prechodu súd prvej inštancie dospel k záveru, že právo prechodu je možné zabezpečiť aj inak, nielen zriadením vecného bremena na nehnuteľnostiach žalovaného, ktorý v celom konaní deklaroval svoju vôľu právo prechodu žalobcom umožniť, čo aj fakticky realizuje bez toho, aby žalobcom v prechode bránil. V minulosti vzniknutá zábrana v riadnom prechádzaní nebola spôsobená žalovaným, ale treťou osobou pri ťažbe dreva. Jednostranné vyhlásenie žalovaného, že žalobcom umožní právo prechodu je v spojení s jeho konaním podľa názoru súdu prvej inštancie postačujúce pre splnenie podmienky, že právo prechodu možno zabezpečiť inak než zriadením vecného bremena. Navyše žalovaný prejavil ochotu, za účelom zriadenia práva prechodu, prijať obligačný záväzok (nie zriadiť vecné bremeno) a uzatvoriť so žalobcami zmluvu, čím by vo vzťahu k žalobcom de facto bolo toto právo inštitucionálne zakotvené. Za týchto okolností mal okresný súd za to, že nie je splnená ani tretia podmienka zriadenia vecného bremena, t.j. sú tu okolnosti, ktoré vylučujú jeho zriadenie, pretože by išlo o nepriemeraný zásah. Tieto okolnosti je potrebné vidieť v možnosti zabezpečenia práva prechodu na zmluvnom základe, resp. na základe jednostranného obligačného záväzku žalovaného. Zriadenie vecného bremena zapísaného na liste vlastníctva žalovaného by bolo nepriemeraným zásahom do jeho vlastníckeho práva. Na druhej strane, ak by žalovaný právo prechodu

znemožňoval, resp. ním deklarovanú zmluvu odmietol uzatvoriť, žalobcom zostalo zachované právo domáhať sa prechodu zriadením vecného bremena pri konštatovaní, že by ho nebolo možné zabezpečiť inak. Okresný súd preto žalobu zamietol.

1.3 K poukazu žalobcu vo vyjadrení zo dňa 10.08.2019, aby súd prvej inštancie zvážil, či právo cesty tak ako sa užíva minimálne po tri generácie nevzniklo na základe dobromyseľnej a nerušenej držby podľa § 134 a § 151o OZ okresný súd podotkol, že zo strany žalobcu nedošlo k zmene skutkových tvrdení vo vzťahu k zriadeniu vecného bremena titulom držby ani k zmene žaloby.

1.4 S odkazom na § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „C. s. p.“) súd prvej inštancie v konaní úspešnému žalovanému priznal právo na náhradu trov konania od žalobcov 1/, 2/ v celosti. O výške tejto náhrady súd rozhodne po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej samostatným uznesením.

2. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podali žalobcovia prostredníctvom svojej právnej zástupkyne odvolanie z dôvodov uvedených v § 365 ods. 1 písm. d), e), f), h) C. s. p. s návrhom, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie a priznal žalobcom náhradu trov odvolacieho konania.

2.1 Žalobcovia (ďalej aj „odvolatelia“) uviedli, že ako vlastníci stavby nemajú technicky inú možnosť prístupu k svojmu domu ako cez pozemky žalovaného, ktoré prakticky stavby žalobcov obkolesujú. Z rozhodnutia NS ČR sp. zn. 22Cdo 1897/2004, publikovaného ako R 32/2006, alebo z rozhodnutia NS ČR sp. zn. 22Cdo 2317/2004 vyplýva, že cieľom právnej úpravy §-u 151o OZ je dosiahnutie stabilnej úpravy vzájomných vzťahov vlastníkov nehnuteľností. Žalobcovia sa obrátili na žalovaného s návrhom na uzavretie zmluvy o zriadení vecného bremena opakovane telefonicky, SMS aj písomne, no bezvýsledne. Žalovaný zriadenie práva cesty ako vecného práva úplne vylučuje. Ústne a písomne deklaruje len svoju ochotu nebrániť prechodu cez svoj pozemok, avšak právne nezáväzným spôsobom. Ide o zachovanie doterajšieho stavu, kedy vlastník príľahlého pozemku prechod a prejazd vlastníčkovi stavby len trpí bez toho, aby vzniklo nejaké právo. Ide teda len o výprosu, ktorá vlastníkom stavby nezakladá žiadne vymožitelné právo stabilizujúce vzájomné vzťahy do budúcnosti. Žalovaný ani raz nevyjadril, akou inou formou je ochotný umožniť žalobcom prechod cez svoj pozemok ani spôsob, akým sa zaviazal právo žalobcov rešpektovať (nájomná zmluva, výpožička, záväzok na dobu určitú alebo neurčitú, možnosti jeho ukončenia, náhrada). Právne nezáväzná vyjadrenia žalovaného mal okresný súd k dispozícii od začiatku konania, napriek tomu na pojednávaní dňa 29.06.2020 v predbežnom právnom posúdení veci uviedol, že žalobcovia nemajú inú možnosť prístupu k svojej nehnuteľnosti, od čoho sa v konečnom rozhodnutí odchyľil. V čase vyhlásenia rozsudku, ktorý pre súd záväzný, právo cesty cez príľahlý pozemok žalovaného pre žalobcov nevyplývalo z iného právneho dôvodu. K tretej podmienke zriadenia vecného bremena žalobcovia uviedli, že súd nemá povinnosť zriadiť vecné bremeno iba vtedy, ak by jeho zriadenie malo za následok obmedzenie vlastníckych práv, ktoré by bolo vo výraznom nepomere k výkonu vlastníckych práv vlastníka stavby a ktoré by bolo možné označiť ako výkon práv v rozpore s dobrými mravmi. Takýto nepomer súd prvej inštancie v rozsudku neodôvodnil. Odvolatelia okresnému súdu aj vytkli, že nevykonali dokazovanie znaleckým posudkom na preukázanie náhrady za obmedzenie vlastníckeho práva žalovaného ako deklaroval v uznesení o odročení pojednávania z 26.06.2020. Odvolatelia zdôraznili, že bez súdneho rozhodnutia je ich právne postavenie neisté, svoju stavbu bez práva prechodu k nej nemôžu predať. Základnou požiadavkou kupujúceho je zabezpečenie prístupu ku kupovanej nehnuteľnosti. Ak by žalobcovia resp. kupujúci chceli čerpať hypotekárny úver, banka ho neposkytne (nezaloží úver záložným právom na nehnuteľnosť, ku ktorej nie je prístup). Žalobcovia sú teda ohrození vo výkone svojho vlastníckeho práva.

3. Žalovaný prostredníctvom svojho právneho zástupcu vo vyjadrení k odvolaniu žalobcov uviedol, že rozsudok súdu prvej inštancie považuje za vecne a právne správny, náležité odôvodnený. Výklad žalobcov, podľa ktorého ak vlastník príľahlého pozemku nesúhlasí so zriadením vecného bremena spočívajúceho v práve prechodu a prejazdu cez svoj pozemok bez toho, aby kedykoľvek a akokoľvek vlastníčkovi stavby bránil v prístupe k nej, zakladá zákonný nárok vlastníka stavby na zriadenie vecného bremena, nemá oporu v platnom práve. Občiansky zákonník ale pripúšťa zásah do vlastníckeho práva iba v zákonom predpísaných a nevyhnutných prípadoch a v nevyhnutnom rozsahu, čo nie je prípad žalobcov. Žalobcovia síce nie sú vlastníčkmi príľahlého pozemku umožňujúceho prístup k ich stavbe z verejnej komunikácie, ale prístup k ich stavbe je možný aj inou cestou, aj keď tiež cez pozemok

žalovaného. Naplnená nie je tretia hmotnoprávna podmienka zriadenia vecného bremena, teda existujú okolnosti, ktoré by jeho zriadeniu bránili alebo ho vylučovali (aby nedošlo k neprimeranému zásahu do vlastníckych práv obmedzovaného vlastníka príľahlého pozemku). Žalobcovia aj žalovaný zhodne potvrdili, že zo strany žalovaného im nikdy nebolo bránené, aby cez pozemok žalovaného prechádzali k svojej stavbe, teda chýba akýkoľvek aspekt konania žalovaného určujúci dôvodnosť zriadenia vecného bremena cez jeho pozemky. Dôvodom na zriadenie vecného bremena v zmysle § 151o ods. 3 OZ nie je skutočnosť, že žalovaný nepristúpi k uzatvoreniu zmluvy o zriadení vecného bremena, ak súčasne doposiaľ nevykonal žiadne úkony smerujúce k obmedzeniu prístupu žalobcov k ich stavbe. Žalobcovia nikdy nepopreli, že im v prístupe k stavbe bránené nikdy a nijakým spôsobom nebolo. Zdôvodnenie súdu prvej inštancie (v bode 18 odôvodnenia rozsudku) nezriadenia vecného bremena je plne v súlade so zákonnými ustanoveniami o vecných bremenách a korešponduje s prioritizáciou ochrany vlastníckeho práva a princípom, že zásah do neho možno realizovať iba v súlade so zákonom, v nevyhnutnej miere a rozsahu, ak účel, ku ktorému má zásah smerovať, nemožno dosiahnuť inak. Zabezpečenie prístupu žalobcov k ich stavbe nie je v súlade s účelom, pre ktorý by malo byť obmedzené vlastníckeho právo žalovaného zriadením vecného bremena - neexistuje žiadna (zákonná, fyzická, psychická ani iná) prekážka, ktorá by im bránila realizovať ich vlastnícke právo k stavbe v plnom rozsahu. Tvrdil nepomer medzi zriadením vecného bremena v prospech žalobcov a obmedzením vlastníckeho práva žalovaného (bez skutkového a právneho dôvodu), keď žalobcovia vo výkone ich vlastníckeho práva k stavbe obmedzovaní nie sú. Je zrejmé, že obmedzenie vlastníckeho práva žalovaného v ich prospech by za daných okolností predstavovalo neoprávnený zásah do jeho vlastníckeho práva, ktorý by bol v rozpore s dobrými mravmi.

3.1 Žalovaný tiež uviedol, že súd prvej inštancie svoj predbežný právny názor vyjadrený pôvodne zmenil a nenariadil znalecké dokazovanie za účelom zistenia náhrady za zriadené vecné bremeno, hoci odročil za týmto účelom pojednávanie. Nariadenie znaleckého dokazovania by bolo nadbytočné, keďže súd prvej inštancie žalobu zamietol. Navyše žalobcovia takýto dôkaz v konaní nenavrhli vykonať, hoci im bolo známe, že rozhodnutím súdu sa zriaďuje vecné bremeno iba za náhradu.

3.2 Postoj žalobcov, že bez zriadenia práva cesty nemôžu nehnuteľnosť predať, keďže potenciálny kupujúci by nedostal hypotekárny úver k stavbe, ku ktorej nie je prístup, preukazuje ich úmysel nehnuteľnosť scudziť. Dôvodom podania žaloby teda nie je usporiadanie a úprava vlastníckeho práva žalobcov k stavbe a príľahlým pozemkom, ale úmysel nehnuteľnosť predať tretej osobe. Navrhli potvrdenie rozsudku súdu prvej inštancie uplatniac si nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

4. Ďalšie vyjadrenia k odvolacom konaní predložené neboli.

5. Odvolací súd po zistení, že odvolanie podala včas strana sporu proti rozsudku, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 ods. 1 a § 362 ods. 1 C. s. p.) preskúmal napadnutý rozsudok v medziach odvolania žalovaného (§ 380 ods. 1 C. s. p.). Odvolací súd bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 C. s. p. a contrario) dospel k záveru, že odvolanie je dôvodné, preto rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 389 ods. 1 písm. b), c) C. s. p.). Dokazovanie, ktoré je potrebné vykonať, presahuje rámec odvolacieho konania.

6. Vecné bremeno v zmysle § 151n ods. 1 Občianskeho zákonníka obmedzuje vlastníka nehnuteľnej veci v prospech niekoho iného tak, že je povinný niečo trpieť, niečoho sa zdržať, alebo niečo konať. Vecné bremená, ktoré sú spojené buď s vlastníctvom určitej nehnuteľnosti, alebo patria určitej osobe, možno zriadiť len k nehnuteľným veciam. Právo, ktoré zodpovedá vecnému bremenu, musí byť, na rozdiel od záväzkovej roviny, opakovateľnej povahy. Vecné bremeno vzniká zmluvou, závetom alebo schválenou dohodou dedičov, rozhodnutím príslušného orgánu, zo zákona a vydržaním. Súd prvej inštancie správne k poukazu žalobcov smerujúcemu k možnému vydržaniu práva vecného bremena v podobe práva cesty uviedol, že predmetom konania je zriadenie vecného bremena. Odvolací súd iba dopĺňa, že rozhodnutie o vydržaní vecného bremena je rozhodnutím deklarujúcim určitý skutkový stav, rozhodnutie o zriadení vecného bremena je rozhodnutím konštitutívnym.

7. Súd prvej inštancie správne skúmal naplnenie troch zákonom vyžadovaných podmienok (§ 151o ods. 3 OZ) zriadenia vecného bremena. Naplnenie prvej podmienky sporným nebolo. Pri v poradí druhej podmienke (právo k stavbe nie je možné zabezpečiť inak ako cestou cez príľahlý pozemok)

zákon nerozlišuje medzi technickou a právnou možnosťou prístupu prejazdom (prechodom) cez príľahlý pozemok. Žalobcovia sa žalobou domáhali zriadenia vecného bremena rozhodnutím súdu, nie napr. nahradenia prejavu vôle žalovaného na uzatvorenie zmluvy o zriadení vecného bremena alebo na záväzok v podobe napr. nájmu pozemku. Prejavili teda úmysel nastaviť trvalý právny pomer vo vzťahu k ceste cez pozemok vo vlastníctve žalovaného s vecnoprávnymi účinkami. Ako konštatoval Najvyšší súd Českej republiky v rozhodnutí sp. zn. 22Cdo 2317/2004, zriadenie vecného bremena je opodstatnené aj vtedy, ak právo cesty nevyplýva z iného právneho dôvodu, alebo ak ide o výprosu. V čase rozhodovania súdu prvej inštancie, ktorý je pre súdne rozhodnutie v zmysle § 217 ods. 1 C. s. p. rozhodujúci, žalobcovia právo cesty cez pozemok žalovaného obligačne ani vecnoprávne zabezpečené nemali, hoci ich prechod a prejazd cez svoj pozemok žalovaný toleroval. Žalobcovia pritom žalovaného pred podaním žaloby minimálne raz písomne oslovili s požiadavkou riešiť ich právo cesty k ich nehnuteľnostiam formou vecného bremena, čo žalovaný neakceptoval. V čase rozhodovania súdu prvej inštancie žalovaný žalobcom reálne nebránil prechádzať cez jeho pozemok a deklaroval aj vôľu umožniť žalobcom prístup k ich stavbe cez jeho pozemok právne relevantným spôsobom, avšak iba slovne. Žalobcovia teda v čase vydania rozsudku okresným súdom nemali reálne prístup k ich stavbe cez príľahlé pozemky zabezpečený ani obligačne ani vecnoprávne.

8. Pokiaľ medzičasom medzi stranami sporu nedošlo k dohode o realizácii práva cesty žalobcov cez pozemok žalovaného, potom bude úlohou súdu prvej inštancie v ďalšom konaní vykonať dokazovanie týkajúce sa predmetu sporu vymedzeného žalobcami vrátane dokazovania týkajúceho sa odplaty za zriadenie vecného bremena v prípade, ak súd prvej inštancie dospeje k záveru o potrebe jeho zriadenia.

9. Okresný súd bude venovať náležitú pozornosť riadnemu označovaniu nehnuteľností údajmi z katastra nehnuteľností (parcelné číslo, údaj o zápise v registri E alebo C, o výmere, druhu, označení listu vlastníctva, na ktorom je nehnuteľnosť zapísaná), aj náležitému označeniu orgánu štátnej správy, ktorý list vlastníctva vedie (príslušný okresný úrad, katastrálny odbor, nie odbor katastra).

10. V novom konaní súd prvej inštancie rozhodne o trovách celého, teda aj odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 C. s. p.).

11. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici, ako súdu odvolacieho, pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 posl. veta C. s. p.).
Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici, ako súdu odvolacieho, pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 posl. veta C. s. p.).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C. s. p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C. s. p.).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) C. s. p. (§ 421 ods. 2 C. s. p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 C. s. p. nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 C. s. p.).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 C. s. p.).

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania (§ 76 C. m. p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C. s. p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C. s. p.).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 C. s. p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t. j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C. s. p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C. s. p.).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C. s. p.).